

KAUNO TECHNOLOGIJOS UNIVERSITETO AKADEMINĖS ETIKOS KODEKSAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Kauno technologijos universiteto (toliau – Universitetas) akademinės etikos kodeksas (toliau – Kodeksas) įtvirtina Universiteto bendruomenės veiklos vertybinius ir moralinius principus, pagrindines etiško elgesio nuostatas, reglamentuoja svarbiausias vengtino elgesio normas, kurių tiesiogiai neapibrėžia Lietuvos Respublikos teisės aktai ir Universiteto vidaus dokumentai.

2. Universitete pripažįstamos Didžioji Europos universitetų ir Europos tyrėjų chartijos, Europos Sąjungos bendros studijų ir mokslinių tyrimų erdvės deklaracijos ir nuostatos, ugdoma ir gerbiama kompetencija, profesionalumas, iniciatyvumas, pareiškimas ir atsakomybė.

II. BENDRIEJI AKADEMINĖS ETIKOS PRINCIPAI

3. Universiteto bendruomenės nariai, suvokdami savo istoriškai paveldėtos misijos reikšmingumą, laikosi šių etikos principų:

Akademinės laisvės ir atsakomybės principas

3.1. Universiteto bendruomenės nariai turi galimybę laisvai ir atvirai reikšti savo požiūrį ir kritines mintis, laisvai keistis idėjomis, burtis į mokslo grupes, rinktis tyrimų ir kūrybos tematiką ir metodus, studijų tikslus ir metodus. Kiekvieno Universiteto bendruomenės nario atsakingas naudojimas savo laisve suprantamas kaip būtinybė pripažinti tokią pat ir kitų bendruomenės narių laisvę.

3.2. Kiekvienas Universiteto bendruomenės narys:

3.2.1. paiso Universiteto bendrųjų interesų ir kiek gali padeda įgyvendinti jo keliamus tikslus;

3.2.2. yra nešališkas priimdamas sprendimus;

3.2.3. inicijuodamas, vykdydamas ir padėdamas vykdyti projektus, mokslinius tyrimus ar bandymus, siejamus su Universiteto vardu, užtikrina, kad jie ir jų rezultatai atitiktų Universiteto bendruosius interesus;

3.2.4. nesinaudoja balsavimo teise, kai Universiteto savivaldos institucijose sprendžiamas finansavimo, skatinimo ar nuobaudos klausimas, susijęs su jo asmeniu, šeimos nariu, giminaičiu arba verslo partneriu;

3.2.5. nenaudoja Universiteto vardo politinei, religinei ar privačiai komercinei veiklai;

3.2.6. nevaržo akademinės laisvės naudodamasis tarnybine padėtimi.

3.3. Akademinės laisvės ir atsakomybės principui prieštarauja:

3.3.1. nepakantumas kito nuomonei;

3.3.2. kito nuomonės ignoravimas arba sąmoningas ribojimas;

3.3.3. sąmoningas neteisingos informacijos (netiesos) skleidimas, neobjektyvumas;

3.3.4. dalyvavimas projektuose, kurie aiškiai susiję su žala Universitetui, žmogui, gamtai, visuomenei ar kultūrai.

Etiškų bendruomenės tarpusavio santykių principas

3.4. Universiteto bendruomenės narių santykiai grindžiami pagarba, geranoriškumu ir nešališkumu.

3.5. Universiteto bendruomenės nariai nediskriminuoja ir neižeidinėja vienas kito kalba, veiksmais ar akademinio vertinimo dėl amžiaus, lyties, lytinės orientacijos, negalios, išvaizdos,

rasės ar etninės priklausomybės, tautybės, religijos ar įsitikinimų, šeiminių padėties, darbo pobūdžio.

3.6. Universitete gerbiamas asmeninis konfidencialumas ir be asmens sutikimo neviešinama su juo susijusi privati informacija.

3.7. Etiškų bendruomenės tarpusavio santykių principui prieštarauja:

3.7.1. kitų bendruomenės narių žeminimas, perdėtas biurokratizmas naudojantis savo viršenybe (pvz., einamomis pareigomis);

3.7.2. elgesio, kuris pažeidžia žmogaus teises ar orumą, toleravimas;

3.7.3. fizinis ir psichologinis smurtas, vykdomas asmenų, su kuriais siejama dėstomas dalykas, vadovavimas darbui ar kitoks tiesioginis ryšys, atžvilgiu.

Akademinio sąžiningumo principas

3.8. Akademinio sąžiningumo principas remiasi *pagarba intelektualinei nuosavybei, privačiųjų ir viešųjų interesu atskirumu, teisingumu, vertinimo objektyvumu ir nešališkumu*.

3.9. Akademiniam sąžiningumui prieštarauja:

3.9.1. plagijavimas, mokslo duomenų falsifikavimas ar sąmoningai neobjektyvus interpretavimas;

3.9.2. bendraautorystės primetimas naudojantis savo padėtimi, taip pat mokslinei veiklai talkinusių žmonių ar organizacijų įnašo neigimas arba nutylėjimas;

3.9.3. naudojimasis tarnybine padėtimi ar Universiteto materialinių išteklių naudojimas ne pagal paskirtį dėl asmeninių paskatų;

3.9.4. nesąžininga konkurencija;

3.9.5. sukčiavimas ar sukčiavimo toleravimas;

3.9.6. korupcija ar korupcijos toleravimas;

3.9.7. visiems skirtos informacijos nuslėpimas ar iškraipymas;

3.9.8. tiesioginių ir netiesioginių dovanų ar paslaugų už darbą, kurį vykdyti privalu pagal pareigas, priėmimas ar reikalavimas;

3.9.9. vertinimas, pagrįstas asmeniniu ar ideologiniu santykiu, o ne pateikto darbo kokybe ir pretendento profesinėmis savybėmis.

Lojalumo principas

3.10. Lojalumo principas remiasi *kolegialumu, akademinio solidarumu ir pagarba* Universitetui ir jo bendruomenei, kurios viena iš raiškos formų – problemų sprendimo Universiteto viduje prioritetas.

3.11. Bendruomenės nariai turi padėti įgyvendinti Universiteto tikslus.

3.12. Lojalumo principui prieštarauja:

3.12.1. studento, dėstytojo ar darbuotojo asmens žeminimas dėl netinkamo elgesio ar akademinės drausmės pažeidimų;

3.12.2. neteisingos, sąmoningai klaidinančios ar konfidencialios informacijos apie Universitetą ar jo bendruomenės narius paviešinimas;

3.12.3. kita žala Universiteto įvaizdžiui.

3.13. Lojalumo principo pažeidimu nelaikomas informacijos apie Universiteto bendruomenės narių neteisėtus veiksmus ar aplaidumą atskleidimas, siekiant sukritikuoti tokį elgesį.

III. DĖSTYTOJO ETIKOS NORMOS

4. Universiteto dėstytojo ir studento santykiai grindžiami *pagarbos, nešališkumo, geranoriškumo, nediskriminavimo ir tolerancijos, akademinio bendradarbiavimo ir skaidrumo principais*. Neakademinio pobūdžio įsipareigojimai gali sukelti interesų konfliktą, todėl yra vengtini.

5. Dėstytojas neviešina konfidencialios informacijos apie studentą:

5.1. nesant specialaus pagrindo (studento sutikimo, teisinio pagrindo, naudoto studentui arba numatomos žalos kitiems), neatskleidžia informacijos apie studento akademinį įvertinimą

ar nuobaudas tretiesiems asmenims;

5.2. nenaudoja privataus pobūdžio informacijos apie studentą kaip mokymo ar tyrimo medžiagos, nebent studentas sutiktų;

5.3. užtikrina, kad pastabos ir komentarai apie studento rašto darbą, nepateiktą viešam gynimui, nebūtų prieinami tretiesiems asmenims, neaptarinėja studentų ir dėstytojų akademinį nesėkmių su studentais ir kitais dėstytojais, išskyrus tuos atvejus, kai vertinamos studentų apeliacijos, išsamiai aptariami egzaminų ar įskaitų rezultatai ir kiti akademiniai klausimai, kurių objektyvus sprendimas akivaizdžiai pateisina minėtų nesėkmių aptarimą.

6. Studento žinių ir įgūdžių vertinimas turi būti *teisingas, objektyvus ir sąžiningas, suderintas su dėstomo dalyko tikslais*:

6.1. dėstytojas privalo principingai reaguoti į studentų nesąžiningumo atvejus, tokius kaip plagijavimas, nusirašinėjimas, duomenų falsifikavimas, egzaminų ar įskaitų rezultatų klastojimas, naudojimas pašaline pagalba egzaminu ar įskaitos metu, svetimo rašto darbo pateikimas kaip savo, rašto darbų rašymas arba kitokio pobūdžio užduočių atlikimas kitiems studentams, vieno dalyko rašto darbo pateikimas atsiskaitant už kitą dalyką;

6.2. dėstytojui neleistina studentų žinias ir gebėjimus įvertinti tik aukščiausiais arba tik žemiausiais balais, akivaizdžiai neatsižvelgiant į studijų rezultatų pasiekimo lygį;

6.3. studento vertinimas negali būti siejamas su studento dalyvavimu politinėje, visuomeninėje ar kitokioje su studijomis nesusijusioje veikloje, taip pat asmeninėmis simpatijomis ar antipatijomis.

7. Dėstytojo etikos normoms prieštarauja:

7.1. siekimas užmegzti pripažįstamiems etikos principams prieštaraujančius santykius su studentu;

7.2. dėstytojo vaidmens prisiėmimas šeimos nario, artimo draugo, giminaičio, verslo partnerio atžvilgiu (egzaminavimas, vadovavimas rašto darbams ir pan.) tais atvejais, kai esama galimybės išvengti tokio vaidmens;

7.3. svetimo autorinio kūrinio, viešai nenaudotino, taip pat komercinę paslaptį sudarančios informacijos arba kitokios informacijos, kuriai naudoti reikalingas kompetentingo asmens leidimas, naudojimas akademinį užsiėmimų metu be reikiamo leidimo.

IV. STUDENTO ETIKOS NORMOS

8. Studentų santykiai tarpusavyje ir su Universiteto darbuotojais grindžiami *kolegialumo, draugiškumo, sąžiningumo, tolerancijos ir solidarumo principais*, nukreiptais į studijų kokybę ir akademinės atmosferos užtikrinimą. Studentas išsipareigoja:

8.1. gerbti kitų nuomonę, korektiškai reikšti pastabas, tolerantiškai vertinti kitų asmenines savybes;

8.2. neaptarinėti ir neviešinti konfidencialios informacijos apie kitus studentus, Universiteto bendruomenės narius;

8.3. nežeminti studento vardo Universitete ir už jo ribų etiketo nesilaikymu, girtavimu, narkomanija ar kitais visuomenei nepriimtinais žalingais įpročiais, nekultūringu elgesiu;

8.4. tausoti Universiteto turtą ir laikytis nustatytos tvarkos Universiteto patalpose ir jo teritorijoje;

8.5. nesiekti ir neužmegzti pripažįstamiems etikos principams prieštaraujančių santykių su dėstytoju.

9. Pripažindami *tiesą, žinojimą ir gebėjimus*, suprasdami *studijų vertybes* ir tikėdamiesi *pasitikėjimo bei teisingo savųjų pasiekimų įvertinimo*, Universiteto studentai privalo laikytis *akademinio sąžiningumo principo*. Šiurkščiausiais akademinio sąžiningumo principo pažeidimais laikoma:

9.1. Plagijavimas – svetimų idėjų pateikimas kaip savų. Būdingi plagijavimo atvejai, kai:

9.1.1. svetimas tekstas pateikiamas be citavimo ženklų – kabučių – arba kitokio pobūdžio išskyrimo iš viso teksto (pvz., atskira pastraipa, kursyvu);

9.1.2. perpasakojama arba cituojama svetima idėja, iliustracinė medžiaga ar duomenys

nenurodant šaltinio.

9.2. Sukčiavimas atsiskaitant už dalyką ar jo dalį kolokviumų, įskaitų, egzaminų metu ir pan. Sukčiavimu laikomi atvejai, kai:

9.2.1. nusirašinėjama arba sąmoningai leidžiama kitam nusirašyti, pasakinėjama, naudojami ruošinukai arba kitokios neleistos priemonės;

9.2.2. svetimas rašto darbas arba svetimo darbo rezultatai pateikiami kaip savo;

9.2.3. tas pats rašto darbas pateikiamas atsiskaitant už kelis dalykus;

9.2.4. atsiskaitoma už kitą asmenį;

9.2.5. neteisėtas egzamino, kolokviumo arba kitokių užduočių ar testų gavimas ir / ar pasinaudojimas jais;

9.2.6. naudojimasis bendraautorystės teise, neįnešus realaus indėlio į darbą.

9.3. Padirbinėjimas / klastojimas. Būdingi atvejai, kai:

9.3.1. dėstytojo jau įvertintas rašto darbas pataisomas siekiant pareikalauti aukštesnio įvertinimo;

9.3.2. padirbinėjami dėstytojų parašai, pažymos ar kitokie dokumentai;

9.3.3. padirbinėjami akademinų užduočių (laboratorinių, kursinių ir kitų darbų) duomenys ar rezultatai.

9.4. Kyšininkavimas – atlygio už akademinės paslaugas siūlymas arba davimas (asmeniškai arba kartu su kitais asmenimis), kai toks atlygis nėra nustatyta tvarka įteisintas.

9.5. Pagalba kitam atliekant nesažiningą akademinį veiksma: plagijuojant, sukčiaujant arba padirbinėjant.

V. TYRĖJO ETIKOS NORMOS

10. Tyrėjų – dėstytojų, mokslo darbuotojų, studentų, specialistų santykiai tarpusavyje ir su Universiteto partneriais grindžiami *sąžiningo tyrimo, autorių teisių ir gretutinių teisių normų laikymosi principais*, nukreiptais į tyrimų kokybę ir intelektinės nuosavybės užtikrinimą.

11. Tyrėjas išipareigoja laikytis šių principų:

11.1. garbingumo pateikiant mokslinių tyrimų tikslus ir ketinimus, išsamias ataskaitas apie tyrimų metodus ir procedūras, nenutylinant kritinių vertinimų dėl galimų mokslinių tyrimų rezultatų;

11.2. patikimumo atliekant tyrimus (kruopščiai, atsargiai ir dėmesingai vertinant detales) ir viešinant rezultatus;

11.3. sąžiningumo teikiant nuorodas ir gerbiant kitų tyrėjų darbą;

11.4. objektyvumo: išvados turi būti grindžiamos faktais, duomenimis ar argumentais, kuriuos galima įrodyti ir patikrinti;

11.5. nešališkumo ir nepriklausomybės nuo suinteresuotų asmenų, atstovaujančių ideologiniams, politiniams, ekonominiams ar finansiniams interesams;

11.6. atvirumo aptariant darbo rezultatus su kitais mokslininkais ir prisidedant prie visuomenės švietimo. Šis atvirumas leidžia tinkamai publikuoti mokslinių tyrimų rezultatus ir daro mokslo duomenis prieinamus suinteresuotiems kolegoms;

11.7. atsakomybės vykdant mokslinius tyrimus žmonijos, gyvūnijos, aplinkos ar kultūros objektų srityje;

11.8. atsakomybės už būsimas mokslininkų kartas, skiriant reikiamą dėmesį jaunu mokslininkų rengimui.

12. Mokslinė veikla Universitete grindžiama *sąžiningo tyrimo ir tiesos siekimo* idealais. Tokią nuostatą pažeidžia:

12.1. empirinio tyrimo duomenų padirbinėjimas arba manipuliavimas jais;

12.2. sąmoningas gautų duomenų, prieštaraujančių tyrimo hipotezei, nutylėjimas;

12.3. sąmoningai klaidinantis informacijos apie empirinio tyrimo metodiką pateikimas;

12.4. empirinio tyrimo duomenų, kompiuterinių programų, empirinės medžiagos pavyzdžių, rankraščio vagystė arba sąmoningas sugadinimas;

12.5. plagijavimas, t. y. svetimo teksto, idėjos arba išradimo pateikimas kaip savo;

12.6. nepagrįstos realiu indėliu bendraautorystės primetimas kolegoms ar pavaldiniams,

taip pat įtraukimas į bendraautorius asmenų, nedalyvavusių atliekant tyrimus ir rengiant publikaciją;

12.7. šališkumas recenzuojant mokslinio tyrimo projektus ar rezultatus;

12.8. nekorektiškas, tendencingas kolegos darbo kritikavimas ir sąmoningas menkinimas dėl asmeninės antipatijos, konkurencijos, politinių ar kitokių su vertinamo mokslinio darbo profesionalumu nesusijusių motyvų;

12.9. rekomendavimas suteikti mokslo laipsnį, pedagoginį vardą, apdovanojimą arba mokslinės veiklos pripažinimą kitokiomis formomis, remiantis asmeniniu ar politiniu santykiu, o ne dalykišku pateikto darbo vertinimu ir profesinėmis pretendento savybėmis;

12.10. Universitetui priklausančios intelektinės nuosavybės panaudojimas asmeninei naudai gauti pažeidžiant Universiteto interesus.

VI. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

13. Kodekso pažeidimus nagrinėja Akademinės etikos kolegija pagal jos veiklos nuostatuose apibrėžtas taisykles.

14. Sankcijas už Kodekso pažeidimus numato Akademinis reguliamas.

15. Kodeksas ir jo pakeitimai tvirtinami Senate.

16. Kodeksas skelbiamas viešai Universiteto tinklalapyje.
